

L. 4065/09.

Lwów, dnia 23. września 1909.

Alleg 557

Wniosek

posła Skarbka i tow. w sprawie zmiany i uzupełnienia postanowień §§. 12, 16, 22, 26, 27 i 29. ustawy z dnia 6. marca 1875 r. l. 27. Dz. u. kr. o ustanowieniu gminnych urzędów rozjemczych.

Wysoki Sejm raczy uchwalić:

załączony % projekt ustawy.

Wnioskodawca:

Skarbek.

Korol, Hanczakowski, Komorowski, Starzyński, Battaglia, Rayski, T. Cieński, Stapiński, Jedynek, Merunowicz, Hupka, Bandrowski, Stefczyk, Sekowski, Leo, Kędzior, Wł. Czaykowski, Adam, Sala, Jahl, Michałowski, Bednarski, Bojko, Witos, Jabłoński, Kozłowski, Czeż, Cielecki.

U s t a w a

dla Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem, zmieniająca i uzupełniająca postanowienia §§. 12, 16, 17, 22, 26, 27 i 29, ustawy z 6. marca 1875, l. 27. D. u. k. o ustanowieniu gminnych urzędów rozjemczych.

Za zgodą Sejmu Mojego Królestwa Galicyi i Lodomeryi z Wielkiem Księstwem Krakowskiem i na podstawie artykułu III. ustawy z 27. lutego 1907 l. 59. Dz. u. p. postanawiam, co następuje:

Artykuł I.

Postanowienia §§. 12, 16, 17, 22, 26, 27 i 29 ustawy z 6. marca 1875 l. 27. Dz. u. k. zmienia się i mają one opiewać, jak następuje.

§. 12.

Kompetencya Urzędu rozjemczego w gminach z ludnością nad cztery tysiące mieszkańców, obejmuje spory:

- a) o pretensye pieniężne i o roszczenia do rzeczy ruchomych,
- b) o oznaczenie lub sprostowanie granic dóbr nieruchomości albo o służebności gruntowe;
- c) o służebności mieszkania;
- d) o posiadanie;

W gminach innych zaś obejmuje spory o pretensye pieniężne do wysokości 600 koron, tudzież, o roszczenia do rzeczy ruchomych, jeżeli strony oświadczą gotowość przyjąć za nie kwotę nie przewyższającą sumy 600 koron, wreszcie obejmuje spory pod b) c) d), wyżej wymienione.

O ugodach, któremi przenosi się własność posiadłości wpisanej do ksiąg gruntowych lub części jej, albo przez które ciało hipoteczne doznaje zmiany, ma Urząd rozjemczy donieść urzędnikowi pomiarowemu z urzędu.

W tego rodzaju wypadkach, można na wniosek stron, przybrać do rozprawy ugodowej celem przedstawienia granic

posiadłości znawcy upoważnionego do sporządzania i uwierzytelniania geometrycznych planów (planów sytuacyjnych) (Artykuł I. § 1. ustawy z 27. lutego 1907 l. 59. Dz. u. p.).

§. 16.

Strona, która nie chce albo z wiadomej jej wówczas przyczyny nie może zadość uczynić zaproszeniu do Urzędu rozjemczego, musi najpóźniej dzień przed wyznaczoną rozprawą ugodową donieść o tem Urzędowi rozjemczemu, w przeciwnym bowiem razie może Urząd rozjemczy w wypadku niestawienia nałożyć grzywnę, w gminach z ludnością nad cztery tysiące od $\frac{1}{2}$ do 5 kor. (Art. I. §. 2. ustawy z r. 1907), w gminach zaś innych od $\frac{1}{2}$ do 2 kor. (Art. III. ust. z 1907 r.). Grzywny nakłada Urząd rozjemczy większością głosów.

Przeciw nałożeniu grzywny może być wniesione pisemne lub ustne zażalenie do Urzędu rozjemczego w 14 dniach po doręczeniu pisma nakładającego grzywnę, któreto pismo zawierać ma wyczerpujące pouczenie strony o przysługującym jej środku zażalenia.

Zażalenie wstrzymuje ściągnięcie grzywny, które nastąpić ma dopiero po prawomocności nałożenia jej. Zażalenie rozstrzyga Rada gminna tej gminy, w okręgu której mieszka lub przebywa obłożony grzywną i to w ostatniej instancji.

Grzywny te ściąga się tak samo jak świadczenia pieniężne, które mają być uiszczone na podstawie ważnej uchwały gminnej dla celów gminy, a wpływają one na fundusz ubogich gminy miejscowej.

Niedopuszczalne jest użycie środków przymusowych względem osób, które nie uczynią zadość zaproszeniu Urzędu rozjemczego; należy jednak w zaproszeniu podać do wiadomości stron, że nie mają obowiązku jawienia się przed Urzędem rozjemczym, że jednak za zaniebdanie lub spóźnienie doniesienia, iż się nie zjawią, nałożona być może na nich grzywna, której wysokość należy wymienić.

Powyższe postanowienia karne nie mają zastosowania do czynnych osób wojska obrony krajowej i żandarmeryi, osoby te zaś należy przez przełożoną komendę zapraszać przed Urząd rozjemczy.

§. 17.

Stronom wolno stanąć przed urzędem rozjemczym osobiście lub dać się zastąpić przez pełnomocnika jednakże nie należącego do stanu adwokatów lub notaryuszy.

W charakterze pełnomocników nie mogą być dopuszczeni notoryczni pisarze pokątni.

Pełnomocnik działać może imieniem mocodawcy, jeżeli wykaze się pełnomocnictwem pisemnem upoważniającem do zawarcia ugody.

§. 22.

Uгода winna dokładnie określić przedmiot, rodzaj, rozmiar dłużnego świadczenia albo zaniechania; mianowicie Urząd rozjemczy powinien przestrzegać, aby ugoda podawała tytuł zobowiązania, obejmowała dokładne postanowienia co do wysokości kapitału, odsetek, terminów spłaty i wszelkich innych z natury sporu wynikających szczegółów, jak niemniej co do kosztów (por. §. 27. ustęp 2).

Jeżeliby w ugodzie brakło postanowienia co do kosztów, to koszta poniesione do chwili zawarcia ugody znoszą się wzajemnie a koszta zawartej ugody poniosą strony po połowie.

§. 26.

Koszta utrzymania Urzędu rozjemczego ponosi gmina.

Strony nie płacą żadnych należności prócz zwrotu kosztów oględzin (§. 2). Jeżeli według ugody strona ma zapłacić uprawnionemu sumę pieniężną do 200 koron włącznie, należy przy wpisywaniu ugody do księgi urzędowej użyć stempla według skali II. wraz z nadzwyczajnym dodatkiem od kwoty ugodzonej.

Przy spisywaniu ugód:

a) w sporach o oznaczenie i sprostowanie granic dóbr nieruchomości, (jeżeli przez ugodę nie następuje przeniesienie własności z jednej z interesowanych stron na drugą, albo na osobę trzecią),

b) w sporach o naruszenie posiadania, (jeżeli ugoda ogranicza się do przywrócenia naruszonego posiadania do pierwotnego stanu), należy użyć stempla za 1 koronę.

We wszystkich innych wypadkach, należy za wpisanie ugody do księgi urzędowej uścić taką samą należność jak od ugody sądowej a Urząd rozjemczy ma w 8 dniach po zawarciu ugody w celu wymierzenia należności udzielić wolny od stempla wyciąg z księgi urzędowej właściwemu urzędowi do wymierzenia.

Wszystkie przed Urzędem rozjemczym spisane protokoły, wniesione do niego prośby i podania wreszcie wygotowania dokumentu urzędowego podlegają temu samemu stemplowi co wygotowania ugód sądowych.

§. 27.

Ugody zawarte wobec Urzędu rozjemczego w miarę powyższych przepisów, posiadają moc ugód sądowych a dokumenta urzędowe wygotowane według postanowień §. 24. stoją na równi z urzędowymi wygotowaniami ugód sądowych §. 8. ust. państw.

Na podstawie ugód, któremi dzieli się parcelę katastralną (§. 12. lit. b), może ten podział w księdze gruntowej tylko wtedy być przeprowadzony, jeżeli opisanie albo geometryczne przedstawienie podziału w dokumencie urzędowym lub w dołączonym do niego planie sytuacyjnym odpowiada istniejącym przepisom.

Sprawy prób pojednania.

§. 27 a)

Urząd rozjemczy jest także kompetentnym według poniższych postanowień do przedsięwzięcia w sprawach o obrażeniu czci prób pojednania.

Jeżeli oskarżyciel prywatny i obwiniony mają zamieszkanie w okręgu tego samego Urzędu rozjemczego i tenże Urząd rozjemczy uprawniony jest do przedsięwzięcia prób pojednania, może być wdrożone postępowanie o przekroczenia przeciw bezpieczeństwu czci z §§. 487 do 497 k. k. przed sądem dopiero wtedy, jeżeli próba pojednania przed Urzędem rozjemczym spełzła na niczym.

Jeżeli przeświadczenia tej okoliczności nie przedłożono przy wniesieniu skargi prywatnej, należy skargę z urzędu odstąpić Urzędowi rozjemczemu do przedsięwzięcia próby pojednania.

Postanowienie to niema zastosowania:

1) jeżeli karygodną czynność popełniono osnową pisma drukowego,

2) jeżeli obrażony lub obraziciel jest czynną osobą wojską, obrony krajowej lub żandarmeryi (Art. II. §. 1. ustawy z r. 1907).

Postępowanie.

§. 27 b)

Do rozprawy pojednawczej należy zaprosić donosiciela i obwinionego. Strony przy tej rozprawie nie mogą dać się zastępować przez pełnomocników.

Rozprawę można odroczyć tylko za zgodą obydwóch stron.

Próbie pojednania należy także wówczas uważać za bezskuteczną, jeżeli donosiciel albo obwiniony nie staną do rozprawy pojednawczej. Jeżeli zgodzenie nie przyjdzie do skutku albo jeżeli jedna strona nie stanie do rozprawy pojednawczej, to Urząd rozjemczy poświadczy to w przeciągu 3 dni.

Wygotowanie to ma zawierać:

a) nazwiska stron;

b) podanie czasu i miejsca popełnionego przekroczenia;

e) dzień, w którym uczyniono żądanie, aby wdrożono rozprawę pojednawczą albo na który była ona bezskutecznie wyznaczoną.

Jeżeli skargę odstąpił sąd Urzędowi rozjemczemu do przedsięwzięcia próby pojednania, ma ten odstąpić w razie bezskuteczności próby pojednania zwrócić skargę z pisemnym poświadczeniem tej okoliczności z urzędu w ciągu trzech (3) dni. Określonego pod lit. c) zapodania czasu nie potrzeba we wygotowaniu zamieszczać (Art. II. §. 2. ust. z r. 1907).

§. 27 c)

Jeżeli jedna ze stron ani nie stanie do rozprawy pojednawczej ani w dniu przed wyznaczoną rozprawą pojednawczą nie doniesie Urzędowi rozjemczemu, iż nie stanie, można na nią nałożyć grzywnę pod tymi samymi warunkami i w tej samej wysokości jak według §. 16. w postępowaniu do zawarcia ugody. Postanowienie §. 16. ma zastosowanie także przy zaproszeniu do rozprawy pojednawczej (Art. II. § 3 ust. z 1907 r.).

Zresztą postanowienia co do postępowania dotyczącego rozprawy ugodowej, mają także i tutaj odnośnie do rozprawy pojednawczej zastosowanie.

§. 27 d)

Dla spraw prób pojednania należy prowadzić odrębną księgę urzędową. Do niej należy wpisywać żądanie wdrożenia rozprawy pojednania, a mianowicie przy zapodaniu nazwisk stron, dnia wniesienia lub wejścia odstąpionej przez Sąd skargi, dalej należy zaznaczyć, czy obydwie strony lub która z nich stanęła do rozprawy pojednania, czy pogodzenie się przyszło do skutku albo nie. Spisywanie protokołów o rozprawie pojednawczej nie jest dozwolone. (Art. II. §. 5. ust. z r. 1907).

Skutki prób pojednania.

§. 27 e)

Czas od wniesienia do Urzędu rozjemczego żądania wdrożenia rozprawy pojednawczej do tego dnia, w którym faktycznie przedwzięto rozprawę pojednawczą albo na który ją bezskutecznie wyznaczono, nie wliczają się do sześciotygodniowego okresu do wniesienia skargi (§. 530 k, k).

§. 27 f)

Okoliczność, że zaniedbano wbrew postanowieniom tej ustawy postarać się o rozprawę pojednawczą, nie może być po otwarciu rozprawy głównej prawnie zużytkowaną. Bez względu na ten brak należy orzec w rzeczy głównej.

Skazany nie może wnosić odwołanie z tego powodu, iż nie było rozprawy pojednawczej. (Art. II. §. 6. ustawy z r. 1907.)

§. 29.

Gminy, które na swym obszarze ustanawiają kilka Urzędów rozjemczych, mogą każdemu z tych urzędów, przydzielić poszczególną część obszaru gminy, jako okręg, dla którego jest wyłącznie kompetentnym albo uznać każdy poszczególny Urząd rozjemczy właściwym dla całej objętości obszaru gminy (Art IV. ustawy z r. 1907.)

W gminach z ludnością nad 4.000 mieszkańców, ma Rada gminna uchwalić, czy Urząd rozjemczy ustanawia się z pełną właściwością, czy przeciwnie, tylko z częściową właściwością a mianowicie, czy tylko dla spraw cywilnych w §. 12. czy też wyłącznie dla spraw karnych w §. 27 a) wymienionych.

W gminach zaś innych ma Rada gminna w ciągu 30 dni po wejściu w życie niniejszej ustawy powziąć uchwałę, czy ustanawia Urząd rozjemczy, czy nie — oraz czy z pełną lub tylko ograniczoną kompetencją i donieść o tem politycznej władzy powiatowej, której obowiązkiem jest dopilnować, aby wszystkie dotyczące gminy owe zawiadomienia w czasie wyznaczonym nadeszły.

Polityczne Władze powiatowe mają na odbywających się miesięcznych zgromadzeniach naczelników gmin po ogłoszeniu niniejszej ustawy pouczyć zebranych o korzyściach Urzędów rozjemczych trzykrotnie oraz zaznajomić ich z treścią ustawy.

W jaki sposób zawiadomić Sądy o utworzeniu i rozwiązaniu Urzędów rozjemczych, które są właściwymi do przedsięwzięcia prób ugodowych po myśli §. 27 a) będzie ustalone w drodze rozporządzenia.

O wykazach rocznych z czynności gminnych Urzędów rozjemczych stanowi rozporządzenie Ministerstwa sprawiedliwości z 9. lutego 1908 r. l. 231 Dz. u. p.

Art. II.

Minister sprawiedliwości jest uprawniony każdego czasu w czynności Urzędów rozjemczych rozglądać i udzielić im do utrzymania porządnego toku ich czynności potrzebnych pouczeń i wskazówek.

Art. III.

Niniejsza ustawa wchodzi w życie po upływie trzech miesięcy po jej ogłoszeniu.

Art. IV.

Wykonanie niniejszej ustawy poruczam Moim Ministrom sprawiedliwości, spraw wewnętrznych i skarbu.
